

УКРАЇНА

Тлумацький ліцей №1

Івано – Франківського району Івано-Франківської області

м. Тлумач 78001, вул. Макуха, 11 e-mail: tlschool@ukr.net

Код ЄДРПОУ 23806540

НАКАЗ

від 04.08.2025 р.

№ 01-06/131

**Про затвердження Положення
про запобігання та протидію насильству
та жорстокому поводженню з дітьми
у Тлумацькому ліцеї № 1
та філій с. Надорожна, с. Гринівці та с. Колінці**

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658 «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми», з метою створення безпечного освітнього середовища, вільного від будь-яких проявів насильства та жорстокого поводження з дітьми, забезпечення захисту прав та інтересів учнів Тлумацького ліцею № 1 та філій

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми у Тлумацькому ліцеї № 1 (далі – Положення), що додається.

2. Заступнику директора з виховної роботи Приведі О.М. та завфіліям: Пронюк О.Я., Гуменюку Ю.В. та Яців О.В.:

2.1. Забезпечити ознайомлення всіх працівників Тлумацького ліцею № 1, волонтерів та інших залучених фахівців, які контактують із дітьми, з цим

Положенням до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи.

2.2. Організувати проведення інформаційних кампаній, тренінгів та навчальних заходів для працівників, учнів та їхніх батьків (законних представників) з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, відповідно до розділу 9 Положення.

2.3. Забезпечити функціонування механізму подання повідомлень про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми, включаючи різні способи отримання інформації (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно.

2.4. Здійснювати моніторинг та оцінку ефективності заходів, передбачених Положенням, із забезпеченням подальшого контролю та перегляду запроваджених заходів.

3. Призначити практичного психолога Вівчарук В.П., завфілії с. Надорожна Пронюк О.Я., завфілії с. Колінці Гуменюка Ю.В. та завфілії с.Гринівці Яців О.В. відповідальними за ведення документації з питань запобігання та протидії насильству та :

3.1. Забезпечити реєстрацію повідомлень про випадки насильства або підозри на випадки насильства в Журналі реєстрації внутрішніх інцидентів згідно з Додатком 2 до Типової програми.

3.2. Розмістити інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми на інформаційних стендах у приміщенні ліцею та філій, на офіційному веб-сайті та сторінках ліцею та філій у соціальних мережах.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор Тлумацького ліцею №1

Людмила ОЛІЙНИК

Затверджено

наказом директора

Тлумацького ліцею № 1

від 04.08. 2025 р. № 01-06/131

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми у Тлумацькому ліцеї № 1

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України "Про охорону дитинства", "Про запобігання та протидію домашньому насильству", Сімейного кодексу України, інших нормативно-правових актів та на основі Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. № 658.
2. Це Положення спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поведження з дітьми в Тлумацькому ліцеї № 1, створення середовища, вільного від насильства та жорстокого поведження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорстокого поведження з дітьми, а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.
3. Положення є обов'язковим для всіх працівників Тлумацького ліцею № 1, волонтерів, інших залучених фахівців, які контактують із дітьми.
4. Працівники Тлумацького ліцею № 1 повинні бути ознайомлені з цим Положенням та інформацією про захист дітей від усіх форм насильства, зокрема домашнього насильства, експлуатації, булінгу, найгірших форм дитячої праці або інших проявів жорстокого поведження з дитиною.

5. Терміни, що вживаються в цьому Положенні, використовуються у значенні, наведеному в Сімейному кодексі України, Законах України "Про охорону дитинства", "Про запобігання та протидію домашньому насильству", інших нормативно-правових актах.

II. Завдання Положення

Основними завданнями Положення є:

1. Запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.
2. Формування у працівників ліцею відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми.
3. Поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у всіх сферах діяльності ліцею.
4. Забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

III. Основні заходи із запобігання та протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми

З метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, Тлумацький ліцей № 1 забезпечує впровадження таких основних заходів:

1. Превентивні заходи:
 - 1.1. Затвердження цього Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми.
 - 1.2. Затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (Додаток 1 до Типової програми).

1.3. Затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) (Додаток 2 до Типової програми) або ведення обліку внутрішніх інцидентів (повідомлень про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною) в інший спосіб за рішенням ліцею.

1.4. Затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей (Додаток 3 до Типової програми).

1.5. Інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

1.6. Проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності ліцею, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації.

1.7. Врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників ліцею.

2. Заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

2.1. Організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною.

2.2. Оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми.

3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

3.1. Організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників ліцею та інших фахівців, які контактують з дітьми.

3.2. Організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення).

3.3. Залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів).

4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

4.1. Регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів).

4.2. Збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, персоналу).

4.3. Аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню).

5. Заходи з інформування:

5.1. Розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

5.2. Розміщення на сайті Тлумацького ліцею №1 контакти служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення.

IV. Обов'язки керівника Тлумацького ліцею № 1 та відповідальних осіб

Директор Тлумацького ліцею № 1:

1. Затверджує це Положення з урахуванням Типової програми, є відповідальним за його реалізацію, забезпечує його оприлюднення, ознайомлення з ним своїх працівників та здійснює контроль за виконанням.

2. Визначає відповідальних осіб та суб'єктів виконання (адміністрацію, волонтери, працівники, інші залучені фахівці, які контактують із дітьми), до кого застосовується Положення, вимоги щодо політики найму працівників, пов'язані із політикою запобігання насильству (перевірка кандидатів на наявність судимостей, рекомендації), вимоги щодо навчання персоналу (обов'язкові навчання з питань захисту прав дитини).

3. Забезпечує здійснення заходів із ознайомлення працівників ліцею, інших фахівців, які контактують із дітьми, із цим Положенням до початку їх роботи

з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи.

4. Розглядає усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень.

5. Невідкладно повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

6. Сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб.

7. Забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

8. Взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти та охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми.

V. Обов'язки працівників Тлумацького ліцею № 1

Працівники Тлумацького ліцею № 1 у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

1. Вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною.

2. Надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції.

3. Повідомити керівнику ліцею та одному з батьків або іншим законним представникам дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та

дитині, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

VI. Механізм подання повідомлень

Тлумацький ліцей № 1 забезпечує функціонування механізму подання повідомлень, який передбачає:

1. Інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки.
2. Забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

Керівник ліцею визначає відповідальну особу для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, яка реєструватиме повідомлення в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду.

Відповідальна особа розглядає повідомлення протягом однієї доби з дня його надходження.

У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною відповідальна особа невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які

постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585.

VII. Вимоги до найму працівників

Відповідно до статті 10 Закону України "Про охорону дитинства" забороняється працювати у контакті з дітьми особам, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи.

Під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми, має бути проведене опитування, яке може включати запитання ситуативного характеру щодо насильства або жорстокого поводження із дитиною, з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження.

VIII. Інформаційні матеріали

Тлумацький ліцей № 1 розробляє та/або поширює інформаційні матеріали з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми шляхом:

- розміщення на інформаційних стендах у приміщенні ліцею, розповсюдження серед працівників, дітей, їх батьків або інших законних представників дитини у формі буклетів (листівок).
- надсилання через батьківські, учнівські групи в месенджерах, розміщення на офіційному веб-сайті ліцею та його сторінках у соціальних мережах.

IX. Інформування працівників

Тлумацький ліцей № 1 забезпечує інформування працівників з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, що передбачає такі напрями (теми):

1. Розпізнавання фізичного, психологічного, економічного та сексуального насильства.
2. Методи профілактики булінгу серед дітей.
3. Використання ненасильницьких методів спілкування та управління конфліктами.
4. Надання першої психологічної допомоги дітям, які постраждали від насильства та жорстокого поводження з дітьми.
5. Порядок дій у разі виявлення випадків насильства або підозри щодо їх наявності.
6. Дотримання правових норм щодо захисту дітей від насильства.
7. Алгоритм взаємодії з уповноваженими підрозділами органів Національної поліції та службою у справах дітей у разі виявлення фактів та ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

Інформування здійснюється шляхом:

- Проведення щорічних інформаційних кампаній, тематичних тижнів і конкурсів, приурочених питанням унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.
- Інтерактивних тренінгів для дітей із розвитку емоційного інтелекту, толерантності та ненасильницького спілкування.
- Проведення ігор та рольових прав, які моделюють реальні ситуації та допомагають дітям дізнатися про способи захисту порушених прав.
- Впровадження занять за типом діяльності ліцею з питань безпечної поведінки, прав дитини та медіації.
- Співпраці з психологами та соціальними працівниками для проведення групових та індивідуальних занять щодо запобігання насильству.

- Організації зустрічей із фахівцями, які можуть поділитися досвідом і порадами щодо запобігання насильству (працівники уповноваженого підрозділу органу Національної поліції, юристи, соціальні працівники).
- Використання мультимедійних матеріалів (відеороликів, презентацій, інтерактивних платформ) для інформування дітей у цікавій та доступній формі щодо неприпустимості насильства та жорстокого поводження, ознайомлення з ознаками та формами насильства та жорстокого поводження, порад щодо запобігання насильству в дитячому середовищі, процедури повідомлення про насильство та жорстоке поводження, передбаченої ліцеєм, алгоритму дій у разі виявлення насильства, способів та механізмів отримання допомоги, можливих наслідків для особи, яка вчинила насильство або жорстоке поводження.

Для проведення інформування дітей, батьків або інших законних представників дітей, працівників ліцею можуть залучатися експерти, фахівці, зокрема представники органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій, служб у справах дітей, уповноважених підрозділів органів Національної поліції, надавачів соціальних послуг, закладів вищої освіти, а також психологи, соціальні педагоги, фахівці в галузі права, представники громадських об'єднань, іноземних неурядових організацій.

Х. Виявлення потенційних ризиків

З метою унеможливлення насильства або жорстокого поводження з дітьми керівник Тлумацького ліцею № 1 забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників ліцею, яка потенційно може призводити до насильства та жорстокого поводження.

Недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення.

Індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу,

який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

XI. Фізичний контакт з дитиною

З метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною працівники Тлумацького ліцею № 1 повинні не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною.

У разі коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

XII. Моніторинг та аналіз ризиків

Унеможливлення насильства та жорстокого поводження включає регулярне оцінювання ризиків, пов'язаних з насильством та жорстоким поводженням з дітьми, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації, із забезпеченням подальшого моніторингу та контролю, а також перегляд запроваджених заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

Якщо за результатами розгляду повідомлення:

- виявлено ознаки насильства та жорстокого поводження з дитиною, ліцей аналізує причини та умови, які могли сприяти або стати підставою для порушення прав дитини;
- не виявлено ознак насильства та жорстокого поводження з дитиною, інформація, викладена в повідомленні, аналізується на предмет наявності ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною та вживаються заходи до унеможливлення настання таких ризиків.

Діяльність щодо виявлення та аналізу ризиків провадиться ліцеєм із залученням сторін, зокрема дітей.

ХІІІ. Повідомлення про невиконання повноважень

Про невиконання, неналежне виконання Тлумацьким ліцеєм № 1 повноважень щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми може бути повідомлено уповноваженій особі (координатору) в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування, на яких покладено функції щодо забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

Додатки до Положення:

- * **Додаток 1:** Типова форма первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини.
- * **Додаток 2:** Типова форма реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)
- * **Додаток 3:** Типова анкета анонімного опитування для дітей
- * **Анкета для збору зворотного зв'язку** від дітей, яка містить питання щодо почуття безпеки, ставлення дорослих, випадків залякування/образи/погроз, обізнаності щодо можливості звернутися за допомогою, а також відкрите поле для пропозицій щодо покращення безпеки.